

NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI

NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI

IZDELALA	PREGLEDALA	ODOBRIL
Anita Kirn	Matjaž Sušnik	Marjan Eberlinc
Nataša Vehar	Tina Galič	Matija Bitenc

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 2 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

Na podlagi določil točk Devetič in Dvanajstič Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo PLINOVODI d.o.o. ter v skladu s Pravilnikom o računovodstvu, na podlagi predhodnega mnenja Sindikata družbe Plinovodi d.o.o. z dne 16. 9. 2024 in na podlagi sklepa 40. seje Poslovodstva družbe z dne 23. 9. 2024 izdaja Poslovodstvo družbe PLINOVODI d.o.o.

NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem navodilom se določa postopke in listine v procesu gospodarjenja z osnovnimi sredstvi.

2. člen

Osnovna sredstva so po tem navodilu skupni izraz za opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva v skladu s Pravilnikom o računovodstvu.

II. OPREDELITEV PROCESA GOSPODARJENJA Z OSNOVNIMI SREDSTVI

3. člen

Proces gospodarjenja z osnovnimi sredstvi **pred** usposobitvijo osnovnih sredstev obsega z računovodskega vidika naslednje postopke:

- načrtovanje investicij in nabavo osnovnih sredstev;
- določitev dobe koristnosti osnovnih sredstev.

4. člen

Proces gospodarjenja z osnovnimi sredstvi **po** usposobitvi osnovnih sredstev obsega z računovodskega vidika naslednje postopke:

- spremljanje in nadziranje sprememb osnovnih sredstev;
- vzdrževanje osnovnih sredstev;
- odtujitve osnovnih sredstev (izločitve);
- popis osnovnih sredstev;
- hrambo listin osnovnih sredstev.

III. OPREDELITEV PRISTOJNOSTI IN ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

5. člen

Zaposleni v družbi izvajajo v procesu gospodarjenja z osnovnimi sredstvi naloge, določene z internimi akti in nalogom neposrednega vodje. S tem navodilom so podrobneje opredeljene naloge vodje projekta/naložbe oziroma skrbnika osnovnih sredstev, ki imata v procesu gospodarjenja z osnovnimi sredstvi pomembno vlogo in sta povezana z različnimi delovnimi

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 3 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

mesti ter naloge zaposlenih, ki so v Ekonomskem sektorju (v nadaljevanju ES) zadolženi za spremljanje in evidentiranje osnovnih sredstev

Zadolžitve posameznih odgovornih oseb v procesu potrjevanja računov za investicije so prikazane v spodnji tabeli:

Potrjevanje računov za investicije	Odgovoren	Odgovoren za končno odobritev	Posvetovanje	Obveščanje
	R - Responsible	A - Accountable	C - Consult	I - Inform
Zajem računa v dokumentni sistem	Vložišče			
Preveritev zaračunanih storitev, dobavljenega blaga oz. materiala - pogodbeno (vsebinsko, časovno, zneskovno)	Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva			
Preveritev priloga k računu	Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva			
Preveritev in po potrebi kreiranje predloga za odprtje ustrezne nove številke zadožitve projekta	Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva		Kontroler	
Kreiranje nove številke zadožitve projekta	Računovodja/Vodja RS			Kontroler/Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva
Vrednostna razdelitev računa na planske postavke in ustrezne šifre investicije v teku (št. zadožitve projekta)	Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva		Kontroler	
Vnos inventarne številke v primeru takojšnje usposobitve osnovnega sredstva	Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva		Vodja skladišča/Računovodja	
Kontrola računa z računovodsko davčnega vidika (obvezne sestavine računa, DDV, konti glavne knjige,...)	Računovodja		Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva	
Kontrola računa s finančno kontrolniškega vidika (pogodba, finančni načrt,...)	Kontroler		Vodja projekta/naložbe oz. skrbnik osnovnega sredstva	
Odobritev računa		nadrejeni Vodji projekta/naložbe oz. skrbniku osnovnega sredstva		
Knjiženje računa	Računovodja		Vodja RS	
Plačilo računa	Vodja plačilnega prometa	Direktor ES/Vodja SFK		
Knjiženje plačila računa	Računovodja		Vodja RS	

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 4 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

Zadolžitve posameznih odgovornih oseb v procesu usposobitve osnovnega sredstva oz. pomembnih delov osnovnih sredstev so prikazane v spodnji tabeli:

Usposobitev osnovnega sredstva oz. pomembnih delov osnovnih sredstev	Odgovoren	Odgovoren za končno odobritev	Posvetovanje	Obveščanje
	R - Responsible	A - Accountable	C - Consult	I - Inform
Obvestilo o zaključku investicije	Vodja projekta/naložbe			Kontroler
Potrditev o prejemu vseh računov	Vodja projekta/naložbe			Kontroler
Preveritev ali so poknjženi vsi prejeti računi, izdajnice, ... na številki zadožitve projekta	Kontroler		Vodja projekta/naložbe	
Preveritev že knjiženih poslovnih dogodkov na številki zadožitve projekta	Kontroler		Vodja projekta/naložbe	
Pripravi obvestilo o morebitnih preknjižbah med številkami zadožitve projektov	Kontroler			Računovodja
Preveritev datuma usposobitve osnovnih sredstev	Vodja projekta/naložbe		Kontroler	Računovodja
Priprava oz. sestava osnutka Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev, ki vključuje: - številko investicije v teku (št. zadožitve projekta), - naziv investicije v teku, - vrednost odprte investicije v teku (št. zadožitve projekta) v evrih - izpis vseh knjiženih postavk na posamezni zadožitvi projekta	Kontroler		Vodja projekta/naložbe	
Pošiljanje osnutka Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev	Kontroler			Vodja projekta/naložbe, Računovodja, Vodja RS
Dopolnitev osnutka Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev, ki vključuje: - opredelitev naziva osnovnega sredstva - določitev nabavne vrednosti posameznega osnovnega sredstva - opredelitev življenjske dobe oz. dobe koristnosti osnovnega sredstva - določitev šifre nahajališča oz. GIS oznake	Vodja projekta/naložbe		Računovodja/Vodja RS	
Priprava podatkov za izločitev zamenjanih osnovnih sredstev oz. pomembnih delov osnovnih sredstev	Računovodja		Vodja projekta/naložbe	
Določitev inventarnih števil	Računovodja		Vodja projekta/naložbe	
Odpiranje novih inventarnih števil za nova osnovna sredstva oz. pomembne dele obstoječih osnovnih sredstev	Računovodja		Vodja skladišča	
Posredovanje Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev v odobritev	Računovodja			Vodja projekta/naložbe, nadrejeni Vodji projekta/naložbe
Odobritev Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev	Vodja projekta/naložbe	nadrejeni Vodji projekta/naložbe		Računovodja/Vodja RS
Posredovanje odobrenega Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev	Vodja RS			Kontroler, Vodja SFK
Izločitev zamenjanih osnovnih sredstev oz. pomembnih delov obstoječih osnovnih sredstev	Računovodja	Vodja RS		
Usposobitev osnovnih sredstev oz. pomembnih delov osnovnih sredstev - knjiženje Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev ob predhodnem knjiženju morebitnih preknjižb med številkami zadožitve projektov.	Računovodja	Vodja RS		
Opremljanje novih osnovnih sredstev z inventarnimi številkami	Vodja projekta/naložbe			

IV. NAČRTOVANJE INVESTICIJ IN STROŠKOV VZDRŽEVANJA V OKVIRU INTERNEGA NAČRTA DRUŽBE

6. člen

Posamezne OE načrtujejo nabavo novih oziroma obnovo in gradnjo že obstoječih osnovnih sredstev z Internim načrtom družbe (v nadaljevanju IND) v prenosni sistem in druga sredstva.

Le ta je razdeljen na enake skupine kot Razvojni načrt oziroma Naložbeni načrt, s tem da so Druge naložbe podrobneje opredeljene:

1. projekti za povečanje obratovalne zanesljivosti;
2. priključitve;
3. projekti za razvoj povezovalnih točk s sosednjimi prenosnimi sistemi;
4. razvoj projektov za prenos vodika
5. druge naložbe:
 - a) načrt izpopolnitev plinovodnega sistema;
 - b) načrt nabave drugih sredstev;
 - c) načrt obnove in gradnje drugih sredstev;
 - d) druga vlaganja.

7. člen

IND vsebuje podrobneje specificirane in obrazložene predvidene nabave - Načrt naložb v prenosni sistem in druga sredstva in predvidene aktivnosti, ki se odražajo v stroških vzdrževanja osnovnih sredstev.

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 5 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

8. člen

Že v času načrtovanja je potrebno opredeliti, katera načrtovana vlaganja v osnovna sredstva se bodo izkazovala kot:

1. neopredmetena sredstva po skupinah:
 - a. računalniška programska oprema;
 - b. druge pravice in
 - c. druga neopredmetena sredstva.
2. opredmetena osnovna sredstva po skupinah:
 - a. zemljišča;
 - b. stavbne pravice in služnostne pravice na zemljiščih;
 - c. plinovodi;
 - d. zgradbe;
 - e. računalniška strojna oprema;
 - f. pohištvo in pisarniška oprema;
 - g. motorna vozila (posebej seznam osebnih vozil, posebej tovornih);
 - h. kuhinjska oprema;
 - i. druga oprema in
 - j. drobni inventar oziroma nadomestni deli (v vrednosti nad 500 evrov).

Pri opisu predvidene investicije je potrebno v pojasnilih k Načrtu naložb zapisati:

- a. ali gre za povsem novo investicijo v osnovna sredstva, ki doslej po funkciji še niso obstajala;
- b. ali gre za nadgradnjo oziroma izpopolnitev obstoječega osnovnega sredstva (povečana zmogljivost);
- c. ali gre za investicijo, s katero se deloma ali v celoti nadomešča že obstoječe osnovno sredstvo (pri čemer se del ali celo obstoječe osnovno sredstvo izloči).

Pojem zamenjava uporabljamo le pri točki c.

9. člen

Vodje projektov/naložb oziroma skrbniki osnovnih sredstev po potrditvi Finančnega načrta s strani Nadzornega sveta in potrditvi IND s strani Poslovodstva družbe pripravijo podrobnejši mesečni načrt realizacije načrta naložb po posameznih OE in pristopijo k izvedbi, upoštevajoč interne akte, ki urejajo postopke naročil.

V. OPREDELITVE OSNOVNIH SREDSTEV

Opredelitev neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

10. člen

Neopredmetena sredstva, kakor so opredeljena v Pravilniku o računovodstvu, so tista, ki

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 6 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

predstavljajo naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine (patente, licence in podobno) in druge premoženjske pravice (računalniška programska oprema, projektna in prostorska dokumentacije, študije in analize, ki se nanašajo na konkretna osnovna sredstva in katerih uporabnost je daljša od enega leta in podobno), vse s končnimi dobami koristnosti.

Vse študije, investicijski programi in podobno, ki se nanašajo na opredmetena osnovna sredstva (zemljišča, zgradbe in opremo) se izkazujejo med opredmetenimi osnovnimi sredstvi v gradnji oziroma izdelavi. Ob prenosu sredstva v uporabo (usposobitvi) ti stroški predstavljajo del nabavne vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva.

Opredmetena osnovna sredstva, kakor so opredeljena v Pravilniku o računovodstvu, se nanašajo na naslednje skupine:

- zemljišča,
- služnostne in stavbne pravice,
- plinovodi,
- zgradbe in drugi objekti kompresorske postaje, merilno-regulacijske postaje oz. MRP, merilne postaje oz. MP, regulacijske postaje oz. RP, objekti za obratovanje, vzdrževanje in upravljanje prenosnega sistema itd.), - ,
- oprema, (računalniška strojna oprema, pohištvo in pisarniška oprema, osebna in tovarna vozila, kuhinjska oprema in druga oprema).
- predmeti umetniških vrednosti,
- nadomestni deli večjih vrednosti in
- osnovna sredstva v pridobivanju.

Opredelitev nepremičnin in premičnin

11. člen

Pri razmejitvi nepremičnin in premičnin velja, da je premičnina tisto, kar ni po namenu trajno spojeno ali je na nepremičnini, nad ali pod njo oziroma je namenjeno opravljanju dejavnosti. Med premičnine štejemo tudi opremo.

Opredelitev investicij in dodatnih vlaganj v obstoječa osnovna sredstva

12. člen

Z izrazi investicije, nove nabave, dodatna vlaganja v obstoječa osnovna sredstva ter s pojmi v tej zvezi, kot so povečanje nabavne vrednosti, stroški vzdrževanja, ki so opredeljeni v Pravilniku o računovodstvu, z računovodskega vidika razumemo:

- vsa vlaganja v osnovna sredstva se v osnovi razvrstijo med *investicije* (izkazovanje med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi) ali med *stroške vzdrževanja* osnovnih sredstev (izkazovanje med poslovnimi stroški obdobja);
- v okviru investicij ločujemo nove nabave od dodatnih vlaganj v obstoječa osnovna sredstva oziroma dograditev (razen stroškov vzdrževanja);
- dodatna vlaganja v obstoječa osnovna sredstva oziroma dograditve z namenom povečanja bodočih koristi osnovnega sredstva se lahko nanašajo:

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 7 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

- na povečanje zmogljivosti osnovnega sredstva (na primer nadgradnja kompresorskih enot, pogonov, nadzornega sistema, telemetrijskega sistema, sistema SCADA),
- dodatne zmogljivosti (na primer pridobitev dodatne uporabne površine v objektu)
- ali izboljšanje kakovosti (zaradi dodatnih vlaganj v obstoječo napravo, ker se bodo na tej napravi proizvajale kakovostnejše storitve; v družbi so na primer to stroški avtomatizacije in rekonstrukcije naprav).

Opredelitev nadomestnih (rezervnih) delov

13. člen

Računovodsko se nadomestni deli, kakor so opredeljeni v Pravilniku o računovodstvu, pripoznajo kot opredmeteno osnovno sredstvo, kadar ustrezajo opredelitvi opredmetenih osnovnih sredstev (SRS 1.6.), drugače se take postavke razvrstijo kot zaloge. Nadomestni deli, ki se uporabljajo pri enem samem osnovnem sredstvu, se začnejo amortizirati z dnem prenosa v uporabo, nadomestni deli, ki se uporabljajo pri več osnovnih sredstvih, se amortizirajo glede na začetek uporabe.

Drugi nadomestni deli, namenjeni popravilom ali vzdrževanju, se obravnavajo kot material za vzdrževanje, ki se ob nabavi prenese v vrednost zalog materiala in nadomestnih delov, po vgraditvi pa se njihova vrednost izkaže kot strošek materiala.

Opredelitev delov osnovnih sredstev in pregledov večjih vrednosti

14. člen

Če je nabavna vrednost osnovnih sredstev pomembna v primerjavi z vrednostmi celotnih sredstev, se razporedi na dele. Vsak del se obravnava posebej, če imajo deli:

- različne dobe koristnosti in/ali
- različne vzorce uporabe.

15. člen

Postopek razdelitve kateregakoli osnovnega sredstva na dele poteka v nekaj korakih:

- opredelitev delov sredstva do te mere, da omogoča upoštevanje pravil pripoznanja in odprave pripoznanja dela sredstev. Vrednostno nepomembni deli skupaj tvorijo en del;
- primerjanje dob koristnosti in vzorcev uporabe med opredeljenimi deli;
- združitev delov sredstev z enakimi dobami koristnosti in enakimi vzorci uporabe.

Razdelitev osnovnega sredstva na dele je odvisna predvsem od:

- vrste osnovnega sredstva,
- pomembnosti vrednosti dela sredstva v primerjavi s skupno vrednosti sredstva,
- načina rabe,
- verjetnosti, da bodo pritekale gospodarske koristi,
- možnosti, da se njihove nabavne vrednosti zanesljivo izmerijo, ipd.

Po zaključku investicije vodja projekta/naložbe oziroma skrbnik osnovnih sredstev v

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 8 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	--

sodelovanju z ES pripravi Zapisnik o usposobitvi osnovnih sredstev. Pri sestavi Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev (Priloga 1) zaključeno investicijo razdeli na posamezne dele osnovnih sredstev. Pri razdelitvi skupne vrednosti zaključene investicije na posamezne dele osnovnih sredstev si pomaga s tehnično dokumentacijo, ponodbami, pogodbami o nabavi oziroma izgradnji, poročilom o tehničnem pregledu ali posameznimi računi dobaviteljev.

16. člen

Stroški obdobjnih velikih popravil (remont), ki se ne nanašajo na nadomestitve delov opredmetenih osnovnih sredstev, se obravnavajo kot samostojni del opredmetenih osnovnih sredstev in se amortizirajo do naslednjega velikega popravila.

Obdobni pregledi so samostojni deli opredmetenih osnovnih sredstev. Z obdobjnim pregledom se nadomešča del nabavne vrednosti osnovnega sredstva. Če se pri pregledu nadomesti pomemben del opredmetenih osnovnih sredstev, se ta evidentira kot nadomestitev tega dela opredmetenih osnovnih sredstev. Preostali stroški obdobjnega pregleda se usposobijo kot del opredmetenih osnovnih sredstev in se amortizirajo do naslednjega obdobjnega pregleda.

Med obdobjne preglede večjih vrednosti družba primeroma uvršča:

- notranje preglede plinovodov,
- preglede opreme v postajah z metodo akustične emisije.

17. člen

Vodja projekta/naložbe oziroma skrbnik osnovnih sredstev po najboljših močeh pridobi podatke o vrednostih pomembnih delov teh sredstev in stroškov obdobjnih velikih popravil pred začetkom izvajanja naložbe. Če ima znano le skupno vrednost, oceni posamezne vrednosti glede na sedanje tržne cene, lahko jih naknadno pridobi pri dobavitelju ali vrednosti pomembnih delov oceni s katero drugo primerno metodo.

VI. MERJENJE OSNOVNIH SREDSTEV

Začetno računovodsko merjenje neopredmetenih sredstev

18. člen

Nabavno vrednost vlaganj v načrtovanje razvoja omrežja tvorijo stroški za izdelavo strokovnih in prostorskih podlag za potrebe umeščanja plinovodne infrastrukture v prostor:

- idejne zasnove, pobude in analize smernic (iz 1. faze: pobuda);
- idejne rešitve v fazi študije variant, študije variant in okoljsko poročilo (iz 2. faze: študija variant) in
- idejni projekt, državni prostorski načrt in poročilo o vplivih na okolje (iz 3. faze: osnutek DPN).

Stroški raziskovanja splošne narave, ki se ne nanašajo na konkretno osnovno sredstvo, se ne pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, temveč so strošek obdobja. Primeri običajnih raziskovalnih projektov, ki so stroški obdobja:

- študije z namenom pridobiti novo znanje ali vedenje;

	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 9 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	---	---

- analize, vrednotenja in sklepna izbira rešitve;
- raziskave različnih možnosti pri procesih, sistemih, storitvah;
- kreiranje, vrednotenje in končna izbira novih procesov, sistemov, storitev.

Stroški razvojnih projektov se pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo. Primeri razvojnih projektov: oblikovanje, konstruiranje in preizkušanje izbrane možnosti novih ali izboljšanih procesov, ureditev ali storitev.

Stroški programske opreme tvorijo tisti stroški, ki niso sestavni del računalniške strojne opreme, kot na primer:

- stroški licence;
- stroški usposabljanja delavcev;
- stroški novega strukturiranja procesov za zagotavljanje kakovosti;

Poslovno informacijski sistemi in informacijski sistem za krmiljenje procesov se pripoznajo kot samostojno neopredmeteno sredstvo. Programska oprema, ki lahko deluje samo na določeni strojni opremi, se pripozna v sklopu te strojne opreme oziroma kot opredmeteno osnovno sredstvo.

Začetno računovodsko merjenje opredmetenih osnovnih sredstev

19. člen

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju, ki je opredeljeno v Pravilniku o računovodstvu, ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovim usposobitvi za nameravano uporabo.

Nabavno vrednost služnostnih pravic tvorijo stroški za:

- odškodnino za trajno služnost za služnostni pas plinovoda;
- odškodnino za trajno služnost za elektro priključke, instalacije katodne zaščite, instalacije telekomunikacij, dostopa do objektov, vzdrževanje objektov;
- dohodnino;
- sklepanje pogodb (zunanji izvajalci);
- izdelavo cenilnih elaboratov;
- upravne takse;
- vpis v zemljiško knjigo (stroški sodnih taks, sestave zemljiškoknjižnih predlogov).

Nabavno vrednost zemljišča tvorijo stroški za:

- nakup zemljišča in drugi izdatki, ki se pojavijo pri nakupu (stroški parcelacije, cenitev, sestave prodajne pogodbe);
- plačan davek za prenos lastninske pravice (davek od prometa nepremičnin, idr.);
- upravne takse;
- vpis v zemljiško knjigo (stroški sodnih taks, sestave zemljiškoknjižnih predlogov).

Nabavno vrednost gradbenih objektov tvorijo stroški za:

- nakup, graditev ali dograditev objektov;
- projektno in drugo dokumentacijo, na podlagi katere je bil opravljen nakup;
- ureditev (za izkop, nasipanje, dreniranje, ipd.) zemljišča;

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 10 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	---

- arheološke raziskave na trasah plinovodov;
- potrebna dovoljenja za izdelavo priključkov na energetske, toplotne, kanalizacijske omrežje, telekomunikacijsko omrežje ter za strelovodno in drugo zaščito;
- odškodnine za porušene objekte na trasah plinovodov,
- odškodnino za začasno služnost za delovni pas plinovoda;
- druge namene, ki jih je mogoče pripisati neposredno usposobitvi sredstva za nameravano uporabo.

V nabavno vrednost, ki je osnova za amortizacijo gradbenih objektov, se ne všttevajo izdatki za pridobitev zemljišča, na katerem so gradbeni objekti in izdatki za pridobitev zemljišča, namenjenega za dostop h gradbenim objektom ali za druge potrebe pri njihovi uporabi.

Nabavno vrednost opreme tvorijo stroški za:

- nakup, izdelavo ali dodelavo opreme;
- dostavo (nakladanje, prevoz, razkladanje) ;
- montažo in druge namene, ki se pojavijo pri nakupu, izdelavi ali dodelavi (stroški za pridobitev projektov in druge dokumentacije, na podlagi katerih je bila oprema nabavljena, stroški za ugotavljanje tehnične in druge brezhibnosti, stroški za pridobitev soglasij, carino in druge uvozne davščine...).

Opredmeteno osnovno sredstvo, pridobljeno z državno podporo ali donacijo, se ob pridobitvi izkazuje po nabavni vrednosti istovrstnih sredstev. Če ta ni znana, se upošteva poštena vrednost, povečana za izdatke, ki jih je mogoče pripisati neposredno pripravljanju sredstva za nameravano uporabo. Donacije in državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se ne odštevajo od njihove nabavne vrednosti, temveč se všttevajo med odložene prihodke in se porabljajo skladno z obračunano amortizacijo.

VII. DOBA KORISTNOSTI

Opredeleitev dobe koristnosti

20. člen

Pri določitvi dobe koristnosti, opredeljene v Pravilniku o računovodstvu, je potrebno upoštevati:

- pričakovano uporabo sredstva v podjetju;
- značilne cikle koristnosti in javne informacije o ocenah dob koristnosti podobnih vrst sredstev, ki se uporabljajo na podoben način;
- tehnične, tehnološke, trgovalne ali druge vrste staranja;
- ustaljenost dejavnosti, v kateri deluje sredstvo in spremembe v tržnem povpraševanju po storitvah, ki izhajajo iz sredstva;
- raven vrednosti porabe pri vzdrževanju, ki je potrebna, da se ohranijo pričakovane prihodnje gospodarske koristi iz sredstva, ter sposobnost in namen podjetja doseči takšno raven;
- obdobje obvladovanja sredstva in pravne ali podobne omejitve pri rabi sredstva, kot so datuma izteka z njimi povezanih, ter
- ali je doba koristnosti sredstva odvisna od dobe koristnosti drugih sredstev v podjetju.

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 11 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	---

Kot dobo koristnosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva se upošteva tisto, ki bi bila glede na posameznega od naštetih dejavnikov najkrajša. Opredeli jo sodelavec, ki je opredmeteno osnovno sredstvo naročil oziroma vodja projekta/naložbe pri osnovnih sredstvih v pridobivanju, v sodelovanju z Računovodjo, ki je zadolžena za vodenje analitičnih evidenc osnovnih sredstev

Pri določitvi dobe koristnosti je potrebno upoštevati, da se obračunana amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev davčno in omrežninsko prizna največ do zneska, obračunanega z metodo enakomernega časovnega amortiziranja in največ po stopnji iz Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb.

Tabela 1: Najvišje davčno priznane amortizacijske stopnje po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb

Amortizacijske skupine	Najvišje letne davčno priznane amortizacijske stopnje v odstotkih
Gradbeni objekti (tudi plinovodi)	3
Deli gradbenih objektov (tudi plinovodov in pregledi večjih vrednosti)	6
Oprema, vozila in mehanizacija	20
Deli opreme	33,3
Računalniška (strojna in programska) oprema	50
Druga vlaganja	10

21. člen

Pri obračunu amortizacije se ločeno obravnava dele sredstev, če velja, da:

- so pomembnih vrednosti v primerjavi z vrednostmi celotnih opredmetenih osnovnih sredstev;
- imajo različne dobe koristnosti, ki so krajše od dobe koristnosti opredmetenih osnovnih sredstev, in/ali različne vzorce uporabe;
- je verjetnost, da bodo pritekale gospodarske koristi, in
- je možnost, da se njihove nabavne vrednosti zanesljivo izmerijo.

Doba koristnosti delov se razlikuje od dobe koristnosti celotnega osnovnega sredstva. Pri opredelitvi se upošteva krajše dobe koristnosti posameznih delov osnovnega sredstva, kdaj jih morajo nadomestiti oziroma zamenjati z novimi deli (v rednih presledkih, enkrat ali večkrat znotraj predvidene dobe uporabe celotnega osnovnega sredstva).

Za posamezno osnovno sredstvo, razdeljeno na dele, se lahko določi več dob koristnosti in zato tudi različne amortizacijske stopnje. Amortizacija delov se obravnava posebej. Posebej

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 12 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	---

se amortizira preostanek sredstva, ki ga sestavljajo tisti njegovi deli, ki sami po sebi niso pomembni. Če so različna pričakovanja glede nepomembnih delov, je potrebno uporabiti metode za določanje približnih vrednosti, da bi preostanek sredstva amortizirali na način, da bi pokazal dejanski vzorec porabe in/ali dobo koristnosti delov preostanka.

Deli sredstev ne tvorijo samostojne kategorije opredmetenih osnovnih sredstev. V tabeli gibanja opredmetenih osnovnih sredstev je celotna vrednost in celotna obračunana amortizacija vključena v eno kategorijo sredstev - nepremičnine ali opremo.

Preverjanje dobe koristnosti po usposobitvi

22. člen

Skrbniki osnovnih sredstev obdobjno preverjajo dobo koristnosti na podlagi podatkov RS in izkustvene presoje uporabnosti osnovnega sredstva, amortizacijske stopnje pa se glede na to preračuna za preostala obdobja. Učinek take spremembe se opiše v pojasnilih v letnem poročilu v obračunskem obdobju, v katerem je do nje prišlo.

VIII. USPOSOBITEV OSNOVNIH SREDSTEV

23. člen

RS izvede vnos v analitične evidence sredstev v pridobivanju na uveljavljen način:

- s knjiženjem odobrenih računov za nabavo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev;
- s knjiženjem na podlagi veljavne pogodbe za neopredmeteno sredstvo v primeru, da prejem računa ni predviden.

Vnos v analitične evidence osnovnih sredstev, ki so uporabi se izvede na podlagi:

- razdelitve odobrenega računa v mDocs na postavke za usposobitev osnovnih sredstev;
- Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev (Priloga 1) z dokumentacijo (računi, pogodbe, specifikacije,...).

24. člen

Investicije, ki izpolnjujejo pogoje za usposobitev, se aktivirajo v roku 8 delovnih dni od odobritve zadnjega računa, vendar najkasneje do 18. v mesecu za pretekli mesec. Podlaga za evidentiranje v analitičnih evidencah osnovnih sredstev, ki so v uporabi je knjižen prejeti račun in/ali Zapisnik o usposobitvi osnovnih sredstev, ki ga pripravi vodja projekta/naložbe oziroma skrbnik osnovnega sredstva v sodelovanju s SFK in RS.

V zapisniku morajo biti natančno izpolnjene vse postavke skladno s temi Navodili in Pravilnikom o računovodstvu, predvsem pa se:

- opredeli osnovno sredstvo po kriterijih poglavja V. tega navodila;
- določi doba koristnosti in
- nabavna vrednost.

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 13 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	---

IX. ODPRAVA PRIPOZNANJA OSNOVNIH SREDSTEV

Odtujitve in odpis osnovnih sredstev

25. člen

Skrbniki osnovnih sredstev že med letom ali ob popisu sredstev predlagajo vodjem v odpis sredstva, ki so dotrajana ali uničena, ter poskrbijo, da so shranjena na posebnem mestu, ločeno od ostalih sredstev, do njihove prodaje ali fizičnega uničenja. S strani Poslovodstva odobren odpis osnovnih sredstev je podlaga RS za knjiženje odpisa v poslovnih knjigah in prenos teh sredstev med osnovna sredstva trajno zunaj uporabe.

Podrobnosti postopka odtujitve oziroma odprave pripoznanja urejajo Navodila za izvedbo odpisa osnovnih sredstev.

26. člen

Ob prodaji ali izločitvi osnovnega sredstva predstavlja razlika med neodpisano vrednostjo in prihodki od prodaje osnovnega sredstva dobiček ali izgubo ob odtujitvi. RS evidentira dobiček ali izgubo pri posamezni odtujitvi med prevrednotovalne poslovne prihodke ali prevrednotovalne poslovne odhodke.

Kasnejše nadomestitve delov opredmetenih osnovnih sredstev

27. člen

V primeru nadomestitve dela osnovnega sredstva v uporabi, od katerega družba pričakuje bodoče koristi in je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti, se odpravi pripoznanje knjigovodske vrednosti nadomeščenega dela. To je potrebno ne glede na to, ali je bil nadomeščen del amortiziran posebej ali v sklopu celotnega osnovnega sredstva.

Ker so v družbi številna opredmetenega osnovna sredstva evidentirana kot celota in ker je tudi v teh primerih potrebno določiti knjigovodske vrednosti nadomeščenega dela, jo skrbnik osnovnega sredstva lahko ugotovi na način, da ga izračuna kot delež v novem sredstvu in se v tem deležu izloči knjigovodska vrednost.

Odprava se izvede na podlagi obvestila vodje projekta/naložbe oziroma skrbnika osnovnega sredstva. Skrbnik osnovnega sredstva mora za sredstvo, ki deloma ali v celoti nadomešča obstoječe sredstvo, v Zapisniku o usposobitvi osnovnih sredstev navesti, kateri del ali celo obstoječe osnovno sredstvo se izloči ter hkrati navesti vrednost omenjenega dela, ki se izloča. Na podlagi podpisanega Zapisnika o usposobitvi osnovnih sredstev RS odpiše nabavno vrednost in ustrezni del popravka vrednosti izločenega dela osnovnega sredstva.

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 14 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	---

X. VZDRŽEVANJE OSNOVNIH SREDSTEV

28. člen

Stroški vzdrževanja so popravila ali vzdrževanje osnovnih sredstev, namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene dobe koristnosti: dodatna vlaganja v obstoječe osnovno sredstvo, ki ne povečajo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjeno in tudi ne podaljšajo njegove prvotno opredeljene dobe koristnosti.

Knjigovodsko se izkazujejo kot stroški v obdobju, v katerem se pojavijo, in sicer kot stroški materiala za vzdrževanje ali kot stroški storitev vzdrževanja.

Skrbniki osnovnih sredstev v okviru IND pripravijo načrt aktivnosti in stroškov vzdrževanja za dane skupine osnovnih sredstev.

Stroški vzdrževanja so naslednji:

- stroški vzdrževanja detektorjev za plin;
- stroški meritev premikov na plazovitih območjih;
- helikopterska kontrola trase plinovoda;
- servis plinskih kotlov, agregatov, transformatorske postaje, kompresorjev;
- zamenjava dotrajanih in okvarjenih posameznih sestavnih delov elementov tehnične zaščite;
- redno gradbeno vzdrževanje MRP in plinovodov;
- stroški popravil poškodovanih zračnih markacij plinovodov, opozorilnih tabel, katodnih stebričkov in vohalnih cevi;
- stroški antikorozivne zaščite, pleskanja in podobno.

XI. OSLABITEV OSNOVNIH SREDSTEV

29. člen

Skrbniki osnovnih sredstev letno preverjajo zunanje in notranje okoliščine poslovanja, ki bi lahko bile pomemben pokazatelj potrebe po oslabitvi vlaganj v teku kot na primer slabitev stroškov v primerih ustavitve projekta, ki jih običajno predstavljajo:

- stroški idejnih elaboratov;
- stroški tehnične dokumentacije;
- stroški povezani z vlogo za nepovratna sredstva,
- in drugi začetni stroški projekta.

XII. POPIS OSNOVNIH SREDSTEV

30. člen

Skrbniki osnovnih sredstev poskrbijo za ustrezne priprave osnovnih sredstev za popis ter sodelujejo pri preverjanju popisnih razlik v skladu s Pravilnikom o popisu sredstev in dolgov.

 Plinovodi Povezani z energijo	NAVODILA O GOSPODARJENJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI	Stran 15 od 16 Datum: september 2024 Verzija: 2
---	--	---

XIII. HRAMBA LISTIN OSNOVNIH SREDSTEV

31. člen

Originalni računi za nabavljena osnovna sredstva, prejeti v papirni ali elektronski obliki, in zapisniki o usposobitvi osnovnih sredstev se hranijo v RS trajno do izločitve osnovnega sredstva.

XIV. KONČNE DOLOČBE

32. člen

Navodilo začne veljati naslednji dan po objavi v Obvestilih družbe in se uporablja od 1. 1. 2024 dalje.

Z dnem začetka veljave preneha veljati Navodilo o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi, objavljeno v Obvestilih št. 03/19, dne 31. 1. 2019.

Ljubljana, dne 23. 9. 2024

Glavni direktor

Marjan Eberlinc, univ. dipl. inž. str.

Namestnik glavnega direktorja

mag. Matija Bitenc, univ. dipl. ekon.

PRILOGA:

Priloga 1: Zapisnik o usposobitvi osnovnih sredstev

Služba za finance in kontroling

Računovodska služba

Predmet: Zapisnik o usposobitvi osnovnih sredstev

Ljubljana,

Pregled realizacije za investicije

Pregled realizacije za investicije									
Šifra	Naziv	Vrednost v evrih	Inventarna številka	Naziv osnovnega sredstva	Nabavna vrednost v evrih	Amortizacijska stopnja (doba koristnosti)	GIS ID	Izgradnja (izločitev) vrednost v evrih	Inventarna številka (iz komponente na komponento za izločitev)
	Skupaj	0,00			0,00				0,00

Prosimo, da investicije aktivirate z dnem:

Vodja projekta:

Vodja Službe